

Przedmiotowy system oceniania z przedmiotu – Informatyka

Przedmiotowy System Oceniania z Informatyki jest zgodny z WSO obowiązującym w ZSE w Mielcu.

§1. Sprawdzanie postępów uczniów w nauce obejmuje następujące formy kontroli:

I. Kontrola teoretyczna i praktyczna:

1) ćwiczenie praktyczne na komputerze:

- obejmuje zadanie zlecone przez nauczyciela,
- obowiązkowe dla każdego ucznia,
- wykonane w określonym przez nauczyciela terminie,
- ocenie podlega stopień wykonania zadania, wkład pracy i zaangażowanie ucznia,
- nauczyciel może za poszczególne zadania stawiać oceny częściowe, a następnie ich średnią wstawić do dziennika,
- uczeń może otrzymać ocenę celującą, jeśli stopień wykonania zadania wynosi 100 % zakładanego ćwiczenia.

2) odpowiedź (ustna lub zadanie praktyczne):

- obejmuje materiał z trzech ostatnich lekcji,
- może dotyczyć zadanej pracy domowej,
- nauczyciel może ocenić także ucznia z bieżącej lekcji, celem sprawdzenia uwagi na zajęciach,
- ocenę za odpowiedź ustną można poprawić ustalając z nauczycielem termin i zakres materiału, który uczeń chce zaliczyć.
- uczeń ma prawo, zgłosić przed lekcją fakt nie przygotowania się do zajęć jednokrotnie w czasie jednego semestru, nie ma to wpływu na jego ocenę z przedmiotu, jest to odnotowane w dzienniku,

3) kartkówka (pisemna lub zadanie praktyczne):

- obejmuje materiał z trzech ostatnich lekcji,
- może być niezapowiedziana,
- trwa od 5 do 15 minut, w zależności od zakresu obowiązującego na niej materiału,
- sprawdzona jest w ciągu dwóch tygodni.

4) sprawdzian (pisemny, w formie testu lub zadanie praktyczne):

- obejmuje zapowiedzianą partię materiału,
- jest zapowiedziany co najmniej tydzień wcześniej (jeżeli w ustalonym terminie z przyczyn organizacyjnych nie było pracy klasowej (np. wycieczka, apel itp.) kolejnym obowiązującym terminem są następne zajęcia z przedmiotu)),
- trwa od 30 do 45 minut w zależności od zakresu obowiązującego na nim materiału,
- sprawdzony jest w ciągu dwóch tygodni,
- jest obowiązkowy dla każdego ucznia,
- przechowywany jest przez nauczyciela,
- podlega poprawie według określonych zasad.
- nauczyciel ma prawo przerwać sprawdzian uczniowi lub całej klasie, jeżeli stwierdzi niesamodzielną pracę – jest to podstawa do ustalenia oceny niedostatecznej, bez możliwości poprawiania

Zasady przeprowadzania poprawy sprawdzianów:

- termin poprawy pracy klasowej na ocenę wyższą 14 dni.
- uczeń, który opuścił sprawdzian z przyczyn losowych, powinien napisać go w ustalonym terminie - może otrzymać zadania innej treści niż wykonujący prace w terminie.

5) praca domowa:

- zadanie domowe jest obowiązkowe,
- zgłoszenie braku pracy domowej lub zeszytu, może nastąpić dwukrotnie w czasie jednego semestru, jest to odnotowane w dzienniku,
- brak zgłoszenia nieodrobionej pracy domowej, odkryte przez nauczyciela w czasie lekcji może skutkować oceną niedostateczną,

II. Aktywność ucznia, która obejmuje następujące obszary:

- aktywność na lekcji,
- praca w grupach,
- przygotowanie do zajęć,
- wkład pracy własnej ucznia,
- systematyczność prowadzenia zeszytu,
- zachowanie na lekcji, przestrzeganie regulaminu pracowni i zasad BHP.

Nauczyciel może nagrodzić ucznia aktywnego także poza zajęciami, wykonującego nieobowiązkowe projekty, prace zespołowe lub indywidualne, uczestniczącemu dobrowolnie w zajęciach dodatkowych itp.

W przypadku form aktywności obejmujących łatwy materiał lub o przeciętnym stopniu trudności ocena może być ustalona łącznie za kilka lekcji.

III. Samodzielność pracy w klasie i w domu.

Uczeń pracujący szybciej niż klasa, może poprosić o rozwiązanie dodatkowych zadań. Za każdą taką formę aktywności na lekcji lub w domu może uzyskać ocenę.

W przypadku dłuższej nieobecności usprawiedliwionej przez rodziców terminy sprawdzenia przerobionego materiału są uzgadniane z nauczycielem. Uczeń otrzymuje określony limit czasu na uzupełnienie braków. Uczeń nie może być zwolniony z opanowania niektórych działów materiału.

IV. Kryteria oceniania

Ocenę semestralną wystawia się na podstawie ocen cząstkowych zdobytych w czasie semestru.

Ocena semestralna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.

Największy wpływ na nią mają:

- prace klasowe
- „kartkówki”
- projekty
- odpowiedzi ustne
- zadania domowe.
- samodzielność i pilność

1. Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia kryteria na stopień bardzo dobry oraz w czasie sprawdzianów uzyskuje **100% punktów** a także samodzielnie rozwiązuje zadania dodatkowe, przewidziane na stopień celujący.

2. Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który w stopniu bardzo dobrym opanował treści przewidziane realizowanym programem, a w szczególności potrafi:

- przeprowadzać rozumowania dedukcyjne w sytuacjach nietypowych,
- wybierać, łączyć i celowo stosować różne narzędzia informatyczne do rozwiązywania typowych problemów praktycznych i szkolnych,
- stosować poprawną terminologię informatyczną,
- dostrzega korzyści i zagrożenia związane z rozwojem zastosowań komputerów,
- rozumie i stosuje w praktyce normy prawne dotyczące ochrony praw autorskich,
- ma rozwinięte myślenie abstrakcyjne,
- wyróżnia się systematycznością i obowiązkowością,
- angażuje się w konkursy przedmiotowe, samodzielnie rozwija swoje umiejętności,
- w czasie sprawdzianów uzyskuje powyżej **89% punktów**.

3. Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował w stopniu dobrym treści zawarte w realizowanym programie nauczania, a w szczególności potrafi:

- stosować różne narzędzia informatyczne do rozwiązywania typowych praktycznych i szkolnych problemów,
- samodzielnie rozwiązywać umiarkowanie złożone problemy,
- swobodnie posługiwać się poznanymi pojęciami,
- samodzielnie, świadomie i bezpiecznie posługuje się systemem komputerowym i jego oprogramowaniem,
- przeprowadza niezbyt złożone rozumowania dedukcyjne,
- wyróżnia się systematycznością i obowiązkowością,
- **w czasie sprawdzianów uzyskuje 76% punktów.**

4. Ocena dostateczna otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści zawarte w podstawie programowej, a w szczególności potrafi:

- operować podstawowymi pojęciami i terminologią informatyczną,
- rozwiązywać podstawowe problemy w zakresie podstawy programowej,
- stosuje zdobytą wiedzę w innych dziedzinach do pracy z komputerem,
- precyzyjnie formułuje swoje myśli,
- korzysta z różnych multimedialnych i rozproszonych źródeł informacji dostępnych za pomocą komputera,
- sprawnie i bezpiecznie posługuje się urządzeniami, systemem komputerowym oraz oprogramowaniem,

w czasie sprawdzianów uzyskuje powyżej 50% punktów.

5. Ocena dopuszczająca otrzymuje uczeń, który opanował prawie wszystkie treści przewidziane w podstawie programowej, jednak wykazuje pewne braki, a w szczególności potrafi:

- korzystać z usług systemu operacyjnego przy drobnej pomocy nauczyciela,
- prawidłowo formułuje swoje wypowiedzi opisujące zadania wykonywane z pomocą komputera,
- samodzielnie i bezpiecznie posługuje się komputerem, jego urządzeniami i oprogramowaniem,
- w bardzo prostych sytuacjach stosuje różne narzędzia informatyczne do rozwiązywania typowych praktycznych i szkolnych problemów,
- **w czasie sprawdzianów uzyskuje powyżej 30% punktów,**

- opanował materiał w takim czasie, że możliwe jest kształcenie na wyższym poziomie.

6. Ocena niedostateczna otrzymuje uczeń, który nie opanował treści zawartych w podstawie programowej, a w szczególności:

- nie zna podstawowych elementów komputera i ich funkcji,
- nie potrafi rozwiązać, mimo pomocy nauczyciela prostych zadań opartych o schematy,
- nie potrafi samodzielnie i bezpiecznie posługiwać się sprzętem komputerowym,
- nie opanował podstawowych pojęć i terminologii komputerowej,
- nie wykazuje żadnych postępów w przyswojeniu wiedzy w wyznaczonym terminie,
- **w czasie sprawdzianu nie osiąga przynajmniej 31% punktów,**
- stopień opanowania czynności wykonywanych przy komputerze uniemożliwia kształcenie na wyższym poziomie.

§2. Informacja zwrotna dotyczy następujących relacji:

I. Nauczyciel – uczeń

1. Uczeń ma prawo otrzymać dodatkowe wyjaśnienia i uzasadnienia do każdej wystawionej oceny.
2. Nauczyciel pomaga uczniowi w samodzielnym planowaniu rozwoju.
3. Nauczyciel motywuje ucznia do dalszej pracy.
4. Uczeń jeden raz w ciągu semestru może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji.

II. Nauczyciel – rodzice

Podczas wywiadówek, indywidualnych konsultacji, rozmów interwencyjnych nauczyciel przekazuje rodzicom (opiekunom):

1. Informacje o aktualnym stanie rozwoju i postępów w nauce.

2. Informacje o trudnościach i uzdolnieniach ucznia.

3. Wskazówki do pracy z uczniem.

III. Nauczyciel – wychowawca klasy – pedagog szkolny

1. Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o aktualnych osiągnięciach i zachowaniu ucznia.

2. Wychowawca informuje nauczyciela o ewentualnych wnioskach z poradni psychologiczno – pedagogicznej.

3. Nauczyciel informuje pedagoga o sytuacjach wymagających interwencji.

§3. Postanowienia końcowe.

Jeżeli któraś ze spraw dotyczących oceniania nie została uregulowana Przedmiotowym Systemem Oceniania, zastosowanie mają przepisy ogólne zawarte WSO i w Statucie Szkoły.

Indywidualizacja pracy ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na lekcjach informatyki

O wielu aspektach pracy z uczniami wymagającymi szczególnego dostosowania metod nauczania do stanu opisanego w opinii poradni wspomniano już w niniejszym programie. Warto jednak podsumować to ważne zagadnienie także w kontekście realizacji programu.

Należy dostosować metody nauczania i sposób realizacji programu dla uczniów z: dysleksją, dysgrafią i dysortografią, dyskalkulią, afazją, zaburzeniami orientacji przestrzennej, Zespołem Aspergera, zaburzeniami zachowania. Podstawą do dostosowania metod i sposobu realizacji programu jest przedstawienie opinii lub orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Zespół uczący w danej klasie musi opracować indywidualną kartę pracy dla każdego ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Na zajęciach z informatyki jest to szczególnie ważne, ponieważ uczniowie pracują na nich przede wszystkim indywidualnie lub w małych zespołach. To sprzyja indywidualizacji zadań i zmiany niektórych wymagań bez wpływu na pracę pozostałych uczniów. Trudno podać jednoznacznie określone sposoby pracy z danym uczniem. Muszą one wynikać ze wspólnych ustaleń zespołu uczącego. Podstawowy cel, jakim jest zrealizowanie podstawy programowej, pozostaje ten sam. Zmienione mogą być jedynie sposoby i terminarz osiągnięcia tego celu. Oznacza to, że plan pracy z danym uczniem dotyczy osiągnięcia celu głównego w ciągu całego roku szkolnego.

Praktyczne porady w odniesieniu do realizacji programu z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) mogą mieć problemy z zapisywaniem lub zapamiętywaniem haseł, nazw kont itp. Nauczyciel powinien je znać, aby można było korzystać np. z platformy e-learningowej, chmury informatycznej itp. Oczywiście, dotyczy to jedynie kont wykorzystywanych na lekcjach, a nie kont osobistych ucznia.

Edytory tekstu na stanowiskach uczniów z SPE powinny mieć wyłączoną funkcję autouzupełniania i automatycznej korekty błędów. Koniecznie jednak musi być aktywna opcja automatycznego zaznaczania błędów. W ten sposób uczeń będzie widział swoje błędy, co umożliwi mu ich poprawę.

Zadania dotyczące edycji tekstu, prezentacji, wyszukiwania informacji należy uzgodnić z nauczycielami innych przedmiotów, mogą bowiem być istotnym elementem wspomagającym nauczanie tych przedmiotów przy jednoczesnej realizacji treści podstawy programowej z zakresu informatyki.

Uczniowie z SPE często mają duże zdolności w wielu różnych dziedzinach, np. artystyczne. Szybkie ich odkrycie pozwoli odpowiednio dostosować odpowiednie dla nich zadania dotyczące grafiki, materiałów wideo itp. Sukcesy w pracy mogą korzystnie wpłynąć na samoocenę takich uczniów i zdobycie przez nich uznania w grupie rówieśniczej.

Problemem dla uczniów ze zdiagnozowaną dyskalkulią może być korzystanie z arkusza kalkulacyjnego. Odpowiednio dobrane zadania mogą jednak ograniczyć wpływ tej dysfunkcji na zrealizowanie zagadnień z podstawy programowej. U uczniów z dyskalkulią można położyć mniejszy nacisk na formuły matematyczne i wpisywanie danych, a większy na ich wizualizację. W tym wypadku nie należy oceniać wyniku końcowego, ale sposób, w jaki uczeń realizował zadanie. Nie zakłóci to realizacji podstawy programowej.

Pewne problemy uczniom z SPE mogą sprawić także niektóre rozbudowane programy komputerowe. Można je zastąpić prostszymi odpowiednikami, z zachowaniem zgodności podstawowych narzędzi lub opcji.

Niektórzy uczniowie (np. z Zespołem Aspergera) wykazują ponadprzeciętne zdolności do pracy z komputerem. Są zazwyczaj bardzo precyzyjni, działają logicznie, mają dobrą pamięć, dzięki czemu wykonują ćwiczenia znacznie szybciej od pozostałych uczniów. Dobrym sposobem na utrzymanie ich skupienia i uwagi będzie zaproponowanie im dodatkowych zadań, odpowiednio premiowanych oceną. Należy także inaczej traktować ich zachowanie na lekcji, np. jednoczesną pracę nad zadaniem i przeglądanie artykułów na portalach internetowych, czytanie książki w czasie, gdy nauczyciel omawia zadanie itp. Nie są to działania skierowane przeciw dyscyplinie na lekcji lub nauczycielowi. Najczęściej tacy uczniowie są w stanie jednocześnie czytać i słuchać tego, co przekazuje prowadzący zajęcia.

Nauczyciel przedmiotu powinien zadbać nie tylko o realizację treści podstawy programowej (odpowiednie ćwiczenia, czas realizacji materiału); musi zwrócić uwagę także na zachowanie uczniów na zajęciach. W klasycznej sali lekcyjnej łatwiej jest zapanować nad uczniami. W pracowni obowiązuje specjalny regulamin i konieczna jest dbałość o sprzęt. Uczniowie z zaburzeniami zachowania (np. ADHD) powinni zajmować stanowiska w pobliżu biurka nauczyciela, a przed każdymi zajęciami należy pokrótce przypomnieć im zasady obowiązujące w pracowni.

Dla uczniów z SPE duże znaczenie może mieć praca w odpowiednio dobranym zespole. Konieczność współdziałania i przyjęcia odpowiedzialności za wynik zespołu i udział w jego sukcesie często mobilizują uczniów do większej dbałości o jakość wykonanej pracy.

Nauczyciel nie może przyczynić się do powstawania negatywnych opinii o uczniu wśród rówieśników. W tym celu nie należy wydzielać oddzielnych stanowisk, tworzyć barier, komentować ich zachowań. Pomocna będzie platforma e-learningowa, z której każdy z uczniów pobiera zadania, na której znajdują się materiały i gdzie przesyła się rozwiązania. Pozwala to uniknąć porównywania ocen i zadań między uczniami.

Wspólna praca całego zespołu uczącego może sprawić, że uczniowie, którzy nie mogli odnaleźć się w tradycyjnym systemie oświaty, zyskają szanse zdobycia wykształcenia i zdania egzaminu maturalnego. Często bowiem to nie ograniczenia intelektualne ucznia wpływają na jego kłopoty szkolne, a jedynie niemożność przystosowania się do sposobów realizacji zajęć i sprawdzania wiedzy.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia:

1. Przed przystąpieniem do ćwiczeń uczniowie powinni znać kryteria, według których będą oceniani.
2. Ocenie podlega ostateczny wynik ćwiczenia, np. dokument tekstowy, przetworzone zdjęcie itp.
3. Na ocenę ma wpływ termin oddania pracy.
4. Ocenie mogą podlegać także: aktywność na lekcji, zgodność z założeniami zadania, szybkość wykonania ćwiczenia, odpowiedzi ustne, sprawdziany online i offline w postaci testów lub praktycznych ćwiczeń sprawdzających, dokładność wykonania ćwiczenia, estetyka, funkcjonalność projektu, umiejętność kierowania zespołem, prace domowe, przygotowanie do zajęć i inne kryteria wynikające z doświadczeń nauczyciela.
5. Uniwersalne kryteria oceniania dla przedmiotu Informatyka:
 - ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który wykonuje ćwiczenie z pomocą nauczyciela lub kolegi z zespołu, niedbale korzysta z narzędzi i nie stosuje wszystkich zaleceń wynikających z zadania, nie dba o estetykę dokumentów, nie potrafi współpracować w grupie;
 - ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który poprawnie użył narzędzi określonych w zadaniu, lecz nie wykorzystał wszystkich ich możliwości; w końcowym dokumencie lub projekcie występują niedoskonałości wynikające z niedbałości lub nieumiejętnego korzystania z narzędzi edytora; uczeń ma problemy ze współpracą z członkami zespołu;
 - ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który samodzielnie wykonuje zadania, bez problemów współpracuje z członkami zespołu, oddaje prace w określonym terminie; projekty mają drobne usterki, występują nieuzasadnione odstępstwa od założeń zadania;
 - ocenę bardzo dobrą powinien uzyskać uczeń: samodzielnie wykonujący ćwiczenie lub swoje zadania w zespole, oddający prace w wyznaczonym terminie, używający wszystkich możliwych opcji narzędzi do poprawy jakości wykonanej pracy, oddający prace estetyczne bez wad (zawierające drobne błędy lub niedociągnięcia, które nie wpływają na jakość pracy);
 - ocenę celującą powinien uzyskać uczeń: perfekcyjnie wykonujący założenia danego projektu lub zadania, oddający prace w wyznaczonym czasie, pracujący samodzielnie lub spełniający wzorowo swoje zadania w zespole (np. jako lider grupy); w przypadku zadań graficznych powinno być spełnione kryterium estetyki i zgodności z zasadami tworzenia danego rodzaju grafiki oraz prawidłowe wykorzystanie narzędzi edytorów.

Na ocenę powinna mieć też wpływ ogólna postawa ucznia i kultura informatyczna. Ponieważ są to subiektywne czynniki, dlatego nauczyciel powinien stosować je z rozwagą. Innym elementem wpływającym na ocenę pracy ucznia jest jego zaangażowanie w projekty informatyczne wykonywane na rzecz szkoły, organizacji młodzieżowej, zespołu itp. w czasie wolnym. W takiej sytuacji nauczyciel może wystawić dodatkowe oceny za aktywność.

Podsumowanie

Kryteria oceniania powinny zostać samodzielnie sformułowane przez nauczyciela, na podstawie jego własnych doświadczeń, przykładowego opisu ocen umieszczonego wyżej oraz w oparciu o szkolny system oceniania. Kryteria muszą być podane uczniom na pierwszych zajęciach, tak aby były zrozumiałe dla wszystkich. Dla niektórych ćwiczeń można ustalić bardziej precyzyjne wyznaczniki.

Uczniowie o specjalnych wymaganiach edukacyjnych, dla których stosuje się kartę pracy i indywidualizację, podlegają tym samym kryteriom oceniania, z wyjątkiem ćwiczeń, w których nauczyciel przewidział inne kryteria.

Bardzo dobrym narzędziem do oceniania, archiwizowania i opisywania prac oraz przeprowadzania sprawdzianów wiedzy i umiejętności jest platforma e-learningowa. Jej stosowanie znacznie poprawia komfort pracy nauczyciela i pozwala uporządkować dokumentację zajęć. Sprawdziany przeprowadzane za pośrednictwem platformy są sprawdzane automatycznie i oceniane według kryteriów ustalonych przez prowadzącego zajęcia. Nauczyciel może kontrolować terminowość oddawania prac i uzasadniać wystawioną ocenę. Możliwe jest też ocenianie prac po upływie pewnego czasu, co dodatkowo zwiększa komfort pracy. Oceny z platformy łatwo przepisać do dziennika. Można także analizować wyniki całej klasy lub grupy za pomocą wykresów i zestawień. Dzięki temu nauczyciel może ocenić poziom trudności postawionego przed uczniami zadania, a także poziom opanowania materiału w danej klasie. Zestawienia (generowane automatycznie) są dobrym narzędziem ewaluacyjnym.

Opracowano na podstawie programu „Informatyka Europejczyka. Program nauczania informatyki w szkołach ponadgimnazjalnych. Zakres podstawowy.”

Nr dopuszczenia MEN 556/2012 (wersja Windows)
Autor programu i podręcznika: Jarosław Skłodowski

Beata Szędziol